

יבוטל הממשל הצבאי

דברי-

פרופסור מרטין בובר

יגאל אלון,

שר העבודה

ד"ר ז. מוזס,

מבקר המדינה לשעבר

פנחס רוזן, ח"כ

מאיר יערי, ח"כ

א. בן-אליעזר, ח"כ

משה אונא, ח"כ

אלוף משה כרמל, ח"כ

סא"ל שמעון אילנד

ינאמו:

ד"ר ז. כץ

סא"ל אפרים ריינר

בני מרשק

עקיבא נוף

ע. ע. זועבי

פיטר פריי

המנחה:

בתיה לנצט

אסיפת עם לביטול הממשל

הצבאי התקיים ביום ששי

12.1.62 שעה 8.30 בערב,

באולם קולנוע "הוד" פסג'

דיזנגוף בתל-אביב.

במדינה

(המשך מעמוד 10)

זרים ולפתוח את אלכסנדריה בפני מוסקבה, כתחליף לבסיס הצוללות שניטש על ידי הרוסים באלבניה.

"למעשה העניק נאצר לראש המשלחת ה" סובייטית, האדמירל סרגיי גורשקוב, ה" מפקד העליון של הצי הסובייטי, ראיון של 35 דקות קצרצרות בלבד. העיר משקיף זר: אפילו רוסי המצטיין במהירות הדיבור לא יכול היה לשכנע עקשן כנאצר לחולל שינוי כה קיצוני בעמדתו, בראיון כה קצר."

היסטוריה

רוח רעה

השם המחרוזת ביותר הקשור בישראל, לבד מ"יריאסיין", הוא קיבאי. השחטה הנו" ראה, בה נטבחו ללא אבחנה גברים, נשים וטף בידי כוחות ישראל, השחיתה את דמו" תה של המדינה בעיני העולם.

כמו רוח רעה, שאינה שוקטת בקברה, חוזרת קיבאי מדי פעם להטריד את מנוחת החיים. השבוע גרם לכך בן-גוריון עצמו. בריחת החיכוך על המימשל הצבאי, כי" שהצליף על ימין (דיין) ועל שמאל (ארן), לא יכול היה לפסוח על פנחס לבון, שה" קיף לאחרונה את המימשל הצבאי. אמר בן" גוריון: "אני שומע שגם מי שהיה אחראי לקיבאי תובע את ביטול המימשל הצבאי." הכוונה הייתה ברורה: בעת מיבצע קיבאי כיהן לבון כממלא מקום שר-הבטחון, במקום בן-גוריון שהיה, כביכול, בחופשה. אך לפי כל הגירסות לא אישר לבון מעולם את המיבצע כפי שבוצע.

איש לא שם לב, כי בפסוק זה אישר בן-גוריון לראשונה, באוזני העולם כולו, כי המיבצע בוצע על-ידי הכוחות הסדירים, שהיו כפופים לשר-הבטחון. עד זה מעשה המדינה, לפחות רשמית, כי היה זה מעשה פרטינו של מתיישבים מרוגזים.

פרשת לבון

עשר שנים

בשעה שכל מכשירי-הפרסום של שרותי" הבטחון חגגו השבוע את נצחונם הגדול על אהרון כהן (ראה עמודים 10-11), הם מילאו פיהם מים לגבי מאורע משפטי אחר, שאירע בשבוע שעבר. היה זה פסק-הדין של שלושת השופטים העליונים, במשפט מדינת-ישראל נגד האיש המכונה "האדם השלישי" למעלה מארבע שנים מאז נאסר.

פרטי פסק-הדין היו, כמובן, סודיים ב" יותר. אך התוצאה הסופית לא הייתה סודית כלל, אף שלא נתפרסמה בשום אתון ב" מדינה. בית-המשפט העליון הפחית את ה" עונש של 12 שנות מאסר, תוך התחש" בות בעברו הבטחוני המפואר של האיש, אשר בשיא פרשת לבון נאמר עליו כי "קופה של שרצים תלויה מאחוריו."

קרוב לוודאי שלא יהיה זה הפרק האחרון בפרשת האיש א"ל, שגרם להתלקחות פרשת לבון לפני שנה וחצי, שהפיל את ממשלת-ישראל ושרגם לבחירות חדשות.

בטחוניזם

התחייבות בלתי חוזרת

"רבים הם המתנכים והמורים, הרואים בהסברת המתרחש בארץ ובעולם לתלמידי" הם חלק בלתי-נפרד מתפקידם החינוכי... " של מלכים בלתי-נפרדים אלה מיסמך, ש" נשלח בתודת האחרון לאלפי מורים ביש" ראל. היה זה נסיון נוסף של הכת הבטחוני" ניסטי להשתלט על עמדה חשובה: בית" הספר הישראלי ועוד הבחורים של מחו" העלון נועד לחנוך על המורים לחתום על אחד מפרסומי שמעון פרס, הקרוי סקי" רה חודשית. המו"ל הרשמי: "צבא הגנה לישראל, המטה הכללי, קצין חינוך ראשי." תוכנו: "הסקירה החודשית מסכמת ומסבירה מדי חודש את משמעותם של האירועים העיקריים בישראל (ענייני חוץ ובטחון, כל" כלה ופיתוח), במורח התיכון (העולם הערבי ומדינות הפריפריה), בשאר חלקי תבל (עמים הארצות ובעיותיהם) ובמדיניות הבין-לאומית (האויב, המלחמה הקרה וכו')."

עין האח הגדול. עד כה הוסוה ירחון זה כמיועד לקצינים ולקציני-מילואים. עתה נעשה הנסיון הגלוי הראשון לכפותו על ציבור האזרחי, אלץ את המורים לשאוב את ידיעותיהם על כלכלת-ישראל ועל מאיר-עות אלג'יריה מבעד לראי הבטחוניזם העקום. גורם הכפייה לא הוסתר. העלון הכיל טופס של "התחייבות בלתי-חוזרת", שקבע: "אני החתום מטה, נותן בזה הוראה בלתי-חוזרת, לנכות ממשכורתו סך 6.— (שש

היהודיה והנוצריה ב"ניני"

ביקני או בליקני

ני, או ששתיהן תטבולנה בבגדיים שלם או ששתיהן תלבשנה ביקני." רק אחרי שהוס" בר לו כי הנוצריה הולבשה בהגדיים שלם לא מטעמי צניעות אלא כדי להגיש את עניה, ויתר על אחידות הלבוש.

עובדות אלה לא זו בלבד שהן מעידות על קטנות-המוחין של כמה מחברי המועצה לביקורת סרטים, אלא שמה שהביא להצ" ביטע על הסכנה המאיימת על עתיד הקולנוע בארץ. בקרוב עומדת המועצה לביקורת סרטים למשלה להעביר בכנסת חוק שיסמיך את המועצה לביקורת סרטים על הסרטים המופקים בארץ בכל שלבי היצור ולא רק בסיומו. אם אמנם יתקבל חוק כזה, יהיה זה גזר דין מוות לסרט הישראלי.

דת

זכות המעבר

מה לעשות כדי לקבל רשיון לעבור לעבור במעבר מנדלכאום מישראל לירדן? שאלה זו שואלים עצמם מדי שנה רבבות ערבים ונוצרים, הפונים למשרד הפנים כדי לזכות ברשיון שיאפשר להם להתראות עם קרוביהם וידידיהם לאותה פרידה ארוכה. רק שביעית המבקשים זוכה ברשיון-המעבר. השנה, כמו בכל שנה, עבר ערב חג המולד כ-300 ערבים בני הכת הלאטינית לרמות שכ-20 אלף ביקשו רשיון.

לכאורה אין דבר פשוט מלקבל רשיון-מעבר כזה. ירדן מעוניינת באורחים המב" טיחים לה תקופת פריחה מסחרית קצרה. אלפי קרובים וידידים באים מכל רחבי ירדן ומהארצות השכנות כדי לראות את ידידיהם הישראלים. גם מהצד הישראלי נר" אית המלאכה קלה. על הציילנים-ליונים אחד להגיש בקשה למשרד הפנים ואם אינם מסוגלים מבחינה בשחורית, אין שום אינ" עה להתיר. בכל זאת נידחות מדי שנה כ" 17 אלף בקשות לטינויות בלבד. מה הסיבה?

ניצול רגשות. לפי סעיף 8 של הסכם רודוס, זכאים נוצרים, מוסלמים ויהודים לעבור את הקוים על מנת להגיע למקומות הקדושים. אך לא למען כל הדתות פועלים גורמים בעלי השפעה הרומת האפיונית. עובדה היא, שעד כה הותם המעבר לנוצ" רים בלבד. אך הגורם הקובע מי הוא נוצרי כשר למעבר ומי אינו ראוי לכך אינו נמדד בקנה-מידה דתי.

בשנתיים האחרונות בהן ממונה שר-הפנים הדתי, משה חיי"ם שפירא, על משרד-הפנים, רשיון-המעבר לפונקציה מפלגתית נוספת בידי מפק"י בלחהש על השטח הערבי. המעבר ניתן כפרס לעסקי מפא"י, אזהרה וממלצת המימשל הצבאי. לאנשי אזהרות-העבודה, מפ"ם או מק"י יש סי" כויים קלושים בלבד לעבור את הגבול.

לא היתה זו הדוגמה הראשונה של ני" צול רגשות לצורך סחיטה פוליטית בידי מפא"י. בתקופת שקדמה לבחירות האחרונות ארגנו השלטונות מפגשי-משפחות ב" גבול לבנון, בעיקר בראשי-הניקרה. למרבה הפלא ידעו על פגישות אלה רק אנשי ה"

לירות) מדי שנה... המחאתי זו היא החל" טית ובלתי-חוזרת, הואיל והיא נוגעת בזכו" יתהו גם לצד שאינה, אלא אם כן אבטלה בכתב, 30 יום לפני תום השנה האורחית." כדי שהרמז יובן לגמרי, נדרש החותם לציין גם את מספר תעודת-הזהות שלו, וכן את כתובת בית-הספר בו הוא עובד. כי האח הגדול, עינו פקוחה.

צנזורה

ביקני ביקני תרדוף

התעוררות העשיית הסרטים בישראל, ש" חלה בשנה האחרונה, החייתה מחדש את התקווה שאמנם יתכן להקים תעשייה קול" נועית ראויה לשמה בארץ. אולם עוד לפני שהוצג הראשון בחצר-הסרטים הסרטים שב" ייצורם הוחל השנה, הוכת פדעם נוספת שאחד המכשולים העיקריים בדרכו של ה" סרט הישראלי, הם הגופים הציבוריים הממו" נים על פיתוחו: הועדה לעידוד הסרט הישר" ראלי והמועצה לביקורת סרטים ומחזות. הועדה לעידוד הסרט הישראלי סירבה ל" אחרונה לאשר סרט, שהגיבור הראשי בו מחוסר עבודה, בטענה, שהוא עלול להציג את הווי הארץ באור מסולף.

אולם עלתה עליה המועצה לביקורת סר" טים ומחזות. מועצה זו הייתה צריכה להח" ליט אם להתיר את הצגתו של הסרט הישר" ראלי ניני, שהושלם באחרונה על ידי חברת" יוד בבימויו של שלמה צוריאנו. עוד לפני הדיון במועצה, חוו בסרט כמה מחבריה והפעילו באורח בלתי-רשמי, לחץ על החברים להכנסת שינויים שיקלו על מתן הרשיון. **הסכנה: גזר-דין מוות.** ניני מתאר רומן אהבה בין ישראלי יהודי וישראלית נוצריה. אחת מהשתיים המלכה לא יכולה ל" שולל את הסרט בשל נושאו, מצאו נגדו טענות אחרות.

● "הסרט מציג את הנוצרים באור חיובי בעוד שכל היהודים בו נראים כבטי" לנים, הוללים המבלים במועדוני לילה ואינם רוצים לעבוד", טען אחד מחברי המועצה. היצרנים הכניסו לסרט סצינה נוספת, ה" מראה שני פועלים בבית-חרושת המשוחרים ביניהם על פועל המאחר לעבודה. אומר אחדם מהם: "זה לא בן-אדם. הוא לא אוהב לעבוד. הוא בא בתשע וחצי לעבודה." חבר המועצה בא על סיפוקו.

● "הסרט פוגע בדת הנוצרית", טען מנהל משרד-הדתות. הרב זלויל כהנא, ה" מכהן כחבר המועצה. הוא התבסס בטענתו על כך, שהכומר המופיע בסרט אינו נראה לו ואחד ממשפטי האומר: "אננו יכולים לסמוך רק על אלוהים" פוגע בצנזרות. ה" סצינות קוצרו והושפט הפוגע הוצא.

● חבר מועצה אחר, מבקר סרטים לפי מקצועו, מצא פסול בסצינה המראה שתיים משחקניות הסרט, רוגית כ"ץ וסנתה שדה, המשחקות נוצריה ויהודי, כשהן מתרחצות בים כינרת. טען האיש: "לא יתכן שהנוצ" ריה תתרחץ בבגדיים שלם והיהודיה בביקי"